

Helse- og omsorgsdepartementet

Hørings svar - Nasjonal beredskapsplan mot utbrudd av alvorlige smittsomme sykdommer

Vi viser til høringsbrev av 22. juni 2018 om Nasjonal beredskapsplan mot utbrudd av alvorlige smittsomme sykdommer og Mandat for sammensetning av Kriseutvalg for beredskap mot biologiske hendelser med rådgivere, samt mandat for Fylkesmannen.

Høringsnotatets punkt 3.2.6 omhandler varsling etter internasjonalt helsereglement og er en del av IHR forskriften.

I IHR forskriften er Tolletaten omtalt med en varslingsrolle til helsemyndighetene:

§ 4. Varslingsplikt for helsepersonell og andre myndigheter

«..... Ansatte ved Politiet, Tollvesenet, Havnevesenet, flyplasser, Mattilsynet, Forsvaret, Kystvakten, Kystverket, Fiskeridirektoratet og Sjøfartsdirektoratet som innen sitt ansvarsområde blir kjent med informasjon som kan gi mistanke om en alvorlig hendelse som utgjør, eller kan utgjøre en folkehelseisiko gjennom spredning av sykdom over landegrenser, og som kan kreve en internasjonalt koordinert bekjemping, skal uten hinder av lovbestemt taushetsplikt umiddelbart varsle kommunelegen.

Dersom det ikke er mulig å få varslet kommunelegen, skal Folkehelseinstituttet varsles direkte. Kommunelegen skal varsle Fylkesmannen og Folkehelseinstituttet.

§ 5. Varslingsplikt for fører av skip, luftfartøy og andre transportmidler

Fører av skip, luftfartøy og andre transportmidler skal snarest mulig og senest ved ankomst til første ankomstpunkt i Norge avgi varsel om helsetilstanden om bord, dersom ett av følgende vilkår er oppfylt: (...a/b/c..)

Varsel etter første ledd skal gis kontrollsentralen, Tollvesenet eller Kystverket, som deretter varsler Kommunelegen eller Folkehelseinstituttet, jf. § 4.

§20. Helseerklæringer

Fører av skip eller luftfartøy skal utfylle og avgi henholdsvis «Erklæring om helseforholdene om bord på skip» eller «Helsedelen av Luftfartøysdeklarasjonen». Erklæringen skal avgis til tjenestemann ved tollvesenet eller kommunelegen ved ankomst til landet.

Tolltjenestemannen underretter kommunelegen umiddelbart, dersom det fremkommer opplysninger i helseerklæringen som gir grunn til nærmere undersøkelser.

Dette betyr av Tolletaten har en rolle når det gjelder varsling. Tolletaten tar denne oppgaven dersom rollen blir lagt til oss og viser til at vi gjør en rekke oppdrag på vegne av andre myndigheter. Vi vil likevel peke på en mulig utfordringen ved at et eventuelt varsel av en kritisk hendelse (jf.§ 5 a,b,c) ikke blir oversendt «rette vedkommende» før det «er for sent».

Tidligere ekspederte Tolletaten skip ved å møte opp ved ankomst. I dag er det meldeplikt iht. tollforskriften § 3-3-1, hvor fartøysfører plikter å melde inn innhold fra IMO blanketten til toll via SSNN (Safe Sea Net Norway) 24 timer før ankomst – dvs. lenge før helsetilstand ved ankomst er kjent. Av naturlige årsaker er helseerklæringen således ikke en del av meldeplikten iht. tollforskriften § 3-3-1.

Det ideelle ville være at også informasjon fra helseerklæringen for skip avgis elektronisk via SSNN på et egnet tidspunkt – og direkte til rette vedkommende. Både EU-direktiv 2010/65 og det nye EU forslaget om European Maritime Single Window, omtaler at «Declaration of Health» skal/kan avgis elektronisk.

Slik vi ser det, er det av beredskapshensyn mest hensiktsmessig at helseerklæringen oversendes direkte til helsemyndighetene – og ikke via Tolletaten. Vi er av den oppfatning at varsel iht. IHR forskriftens § 5 bør avgis fra skip eller luftfartøy, direkte til ansvarlige helsemyndigheter, og at bestemmelsene i §§ 5 og 20 endres tilsvarende.

Tolldirektoratet er positive til å ha en rådgivende rolle i Kriseutvalget for beredskap mot biologiske hendelser, som er nevnt i Mandatet til Kriseutvalget.

Med hilsen

Aud Børset Dellrud

underdirektør

Anne Merethe Moe Dahlen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Mottaker(e):

Helse- og omsorgsdepartementet

Kopimottaker(e):

FINANSDEPARTEMENTET